

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

være, og denne Bestemmelse tilsigter netop at gøre opmærksom paa, at det Spørgsmaal har nogen Betydning.

Det ærede Medlem Hr. Jensen (Gørding) henstillede til mig ikke at være for streng ved Afgørelsen af, hvad der var bymæssig Bebyggelse. For mig er det ikke saa afgørende, om de bor i Stationsbyer, men at de, man vil hjælpe her, er almindelige Arbejdere paa Landet, som deltager i alt almindeligt Arbejde paa Landet, det skal ikke være en ensidig Afgørelse, der kun giver Udtryk for, at det skal være egentlige Landbrugsarbejdere; der er ikke det mindste i Vejen for, at det ogsaa kan være Folk, som deltager i Skærveslagning og andet lignende Arbejde, Teglværksarbejde og den Slags, det afgørende er, hvad de er beskæftiget ved, og ikke, om de bor i en Stationsby, hvor de har Adgang til dette Arbejde, eller i en By, der tilfældigvis ikke er en Stationsby. Jeg er altsaa villig til Forhandling om en saadan Ordning, at den ikke udelukker den Slags Arbejdere, og jeg haaber, at man kan finde en saadan Ordning.

Det ærede Medlem Hr. Elbæk-Jessen udtalte nok sin Villighed til at være med til Gennemførelsen af Lovforslagene og udtalte Ønsket om, at de blev gennemført og gennemført hurtigt, men han sagde, at de foreliggende Lovforslag ikke betød nogen Forbedring af Landmændenes Indtægter. Det har de heller ikke givet Udtryk for, det er ikke Motiveringen for dem, navnlig ikke for det, der her er Tale om; det er et Lovforslag, der tilsigter at skaffe bedre Boliger til Landarbejderne, men det tager ikke Sigte paa at øge Landmændenes Indtægter. Det er naturligvis rigtigt, at Indtægterne er det vigtigste, og at Boliger og Ferie kommer i anden Række, men enhver Ting til sin Tid; naar man forhandler om Boliger, kan man naturligvis ikke i en saadan Lov inddrage alle mulige Forhold, som skulde medvirke til Forbedring, ikke af Landarbejdernes Kaar — for jeg har ikke Indtryk af, at det var det, der laa det ærede Medlem stærkest paa Sinde —, men af Landbrugets Vilkaar. Landbrugets Vilkaar har vi jo beskæftiget os med saa tit, og jeg kan gerne sige for mit Vedkommende, at jeg anser vore Handelsaftaler til Fremme af Eksporten og de deraf følgende Lovforanstaltninger — det, man med et Ord kalder Landbrugsordninger og Gældssaneringsordninger — for Bestemmelser, der gaar ud paa at skabe Forbedring i selve Landbrugets Økonomi. Men det er jo ikke det, der har

været Motiveringen for det foreliggende Forslag.

Det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen vilde mene, at Forslaget her betød et Stavnsbaand for Landarbejderne, og at det kun var til Fordel for det større Landbrug. Ingen af Delene er rigtigt. Der er slet ikke Tale om, at det udelukkende eller fortrinsvis er Arbejdere, som er beskæftigede ved de større Landbrug, der kan faa Fordel af denne Lov. Det er, som jeg sagde før, dem, der er beskæftigede ved almindeligt Arbejde paa Landet, og efterhaanden er det jo gaaet saadan, at det i høj Grad er andet Arbejde paa Landet, der beskæftiger disse Landarbejdere, end det at arbejde paa de store Gaarde.

Til det andet Forslag, om Oprettelse og Udvidelse af mindre Landbrug, er der ogsaa gjort nogle Bemærkninger. Det ærede Medlem Hr. Jensen (Horsebæk) var betænkelig ved den Bestemmelse, der var indført for et Aars Tid siden med Hensyn til Laanenes Placering, naar Staten støtter Indkøb af Tillægsjord til for smaa Landbrug, idet han mente, at som man nu havde faaet det formet, blev Laanene placeret saa langt ude, at Risikoen egentlig var for stor for Staten, og det var ikke nødvendigt, at man kom saa langt ud. Jeg skal sige til det ærede Medlem, at der staar jo ikke i den gældende Lovgivning, at Laanet skal placeres saa langt ude. Der staar, at det kan placeres saaledes, men naar det kan paavises, at det visse Steder i Landet maaske nok er for yderligt, maa det ærede Medlem jo huske paa, at der er en meget stor Forskel paa Forholdet mellem Ejendomsskyldværdi og Handelsværdi i de forskellige Dele af Landet. Der er visse Steder, hvor Ejendomsskylden ligger betydeligt under Handels- og Laanværdien, hvorimod der er andre Steder i Landet, hvor disse Værdier omtrent er de samme, og derved bliver det vanskeligt at gennemføre Bestemmelser, der er lige rigtige hele Landet over. Jeg tror derfor, at man ogsaa fremdeles her maa benytte Skønnet. Maaske skal man henstille til de paa-gældende at være opmærksomme paa Forholdet, hvor det viser sig, at der opstaar Vanskeligheder. Men naturligvis er jeg ogsaa villig til at forhandle om dette Spørgsmaal i det Udvalg, som jeg forstaar man ønsker skal fortsætte Behandlingen af disse Sager.

Det ærede Medlem Hr. Sønderup, der jo var med til at anbefale Forslaget om Oprettelse af mindre Landbrug og Forslaget om Frugtavlskolonier o. s. v., kunde ikke